

Hebreeuwse of de Griekse denkwijze

Met deze studie/overdenking hopen wij te laten zien dat de Bijbel een Joods boek is van kافت tot kافت en dat wij 'onze' Bijbel dus zodanig moeten lezen met de Joodse denkwijze die op veel vlakken afwijkend is van de Griekse denkwijze die wij vandaag de dag gebruiken en waar veel theologen nog gebruik van maken.

Terug naar de Hebreeuwse wortels van de Bijbel, als wij dat gaan doen, ontdek je dat veel Bijbel teksten anders uitgelegd moeten worden, en veel doctrines zijn gebaseerd op de verkeerde uitleg van de schrift.

Probleem

De Bijbel is helemaal geschreven door Hebreeuwse mannen, Zij schreven geïnspireerd door de Heilige Geest met het doel: De woorden van God, en hun ervaringen in het dienen van Hem door te geven.

Wij spreken Nederlands maar denken Grieks, dat blijkt uit onze focus op: competitie, dualisme tussen natuurlijk en geestelijk leven, en onze manier van analyseren en redeneren.

Ook als het om geloofszaken gaat, hanteren wij (on)bewust deze Griekse manier.

Dit is niet vreemd want de meeste kerkvaders leefden in de Griekse tijd en waren opgeleid in de Griekse filosofie en hanteerden deze bewust bij het uitleggen van de Bijbel.

Bijna alle kerkvaders kenden geen Hebreeuws en hadden een hekel aan de Joden, zij veroordeelden hen in felle bewoordingen en gingen zeker niet bij hen te rade om te achterhalen hoe bepaalde teksten uit het Oude Testament moesten worden uitgelegd.

Maar het is ook heel confronterend dat uitleg van teksten waarmee wij vaak al vanaf onze kindertijd vertrouwd mee zijn, moeten loslaten, en er ruimte moet komen voor de Hebreeuwse mannen waarvan Jezus de eerste is.

De taal: Hebreeuws versus Grieks

Het Hebreeuws en het Grieks zijn twee totaal verschillende talen. Dit heeft vergaande consequenties voor het vertalen van een Bijbeltekst uit het Hebreeuws. Een echte volledig juiste vertaling is niet goed mogelijk. Dit heeft vergaande consequenties voor mensen die de Hebreeuwse taal niet machtig zijn.

Hebreeuwse regels voor Bijbeluitleg

Door de eeuwen heen zijn er strikte regels door rabbijnen ontwikkeld om de Tenach (oude testament) uit te leggen. Ook Jezus en de apostelen hielden zich aan deze regels.

Er zijn 4 niveaus van betekenis van een Bijbeltekst. Het eerste niveau is: De letterlijke betekenis is de juiste betekenis. De andere niveaus leggen diepere betekenissen bloot. Hiervoor zijn strikte regels. Het diepere niveau mag nooit in tegenspraak zijn met het vorige niveau.

A. Vergelijking Hebreeuwse en Griekse Bijbeluitleg

HEBREEUWS	GRIEKS
1. Openbaring De eeuwige kan alleen door openbaring gekend worden want Hij is zeer ver boven ons verstand verheven.	1. Analyse De Analyse staat centraal. Alleen door een juiste analyse kan het woord van God worden begrepen en toegepast.
2. Visie op de Bijbel Hoogste vorm van openbaring in het OT is de Thora daarna de profeten en tot slot de geschriften. In het NT is Jezus de Messias de	2. Visie op de Bijbel De hele Bijbel is het geopenbaarde woord van God. Ieder woord en zin is door God gegeven en

<p>hoogste vorm van openbaring. Hij en de apostelen conformeerde zich volledig aan de Thora. Het NT steunt volledig op het OT.</p>	<p>op zich waar en dus een basis voor onze analyse. Jezus en in navolging van Hem de apostelen brachten een heel nieuwe leer. Daarom is het NT belangrijker dan het OT.</p>
<p>HEBREEUWS</p>	<p>GRIEKS</p>
<p>3. Doen Het gaat in de eerste instantie om doen en niet om begrijpen. Alles wat wij moeten weten om God te kennen en te dienen is reeds geopenbaard in de Bijbel. Ieder die zich bekeert kan met God een relatie aan gaan en Hij zal zich aan deze mensen openbaren.</p>	<p>3. Begrijpen Door de juiste analyse worden geheimen ontsluitend en kunnen wij God beter begrijpen en Hem beter dienen. Kerkvader Augustinus vond dat gewone mensen niet in staat waren een goede analyse uit te voeren en dat uit angst voor verkeerde interpretatie de Bijbel bij hen vandaan gehouden moest worden.</p>
<p>4. Wanneer is een tekst waar Een Bijbelse uitspraak is waar als deze minimaal twee of drie keer voorkomt. Is dit niet het geval dan wordt zo'n tekst terzijde gelegd. Ook geldt dat naarmate een tekst vaker voorkomt, deze belangrijker is. Echter elk onbegrepen woord of tekst is belangrijk en kan niet veranderd worden. Het is waar, ook al begrijpen wij het niet.</p>	<p>4. Wanneer is een tekst waar Alle Bijbelteksten zijn waar, ongeacht hoe vaak zij voorkomen. Het aantal malen dat een tekst voorkomt in de Bijbel is geheel onbelangrijk. Het zegt niets. De neiging is ontstaan om vanuit theologische visies de Bijbel te interpreteren zodat er een theoretisch kloppend verhaal ontstaat. Alle teksten moeten kunnen worden begrepen.</p>
<p>5. Begrijpen Door teksten met elkaar te vergelijken ga je steeds beter begrijpen wat er mee wordt bedoeld. Vooral het lezen van een Bijbeltekst in de context is heel belangrijk. Let niet op de hoofdstukindeling omdat je daardoor moeilijk de context begrijpt. De hoofdstukindeling is pas in de middeleeuwen bedacht.</p>	<p>5. Begrijpen Neiging bestaat heel sterk zaken zonder zicht op de context uit te leggen. Iedere zin is immers waar en geïnspireerd door de Heilige Geest. Door de indeling van de Bijbel in hoofdstukken en verzen is er geen goede ordening ontstaan.</p>
<p>6. Interpretatie Er is ruimte voor verschillende interpretaties van het woord van God. Later op de jongste dag zullen wij de waarheid echt leren kennen.</p>	<p>6. Interpretatie Er is geen ruimte voor verschillende interpretaties van het woord van God. Immers er is maar één waarheid. Anders klopt de analyse niet.</p>
<p>7. Associatie De tekst is heel associatief en staat bijna nooit op zichzelf maar verwijst naar eerder gehanteerde begrippen en gebeurtenissen zonder historische volgorde. Alle woorden zijn belangrijk.</p>	<p>7. Minder associatie De tekst is een juiste en op zichzelf staande weergave van gebeurtenissen in historische volgorde. Soms staan er woorden die er niet toe doen.</p>
<p>8. Integraal Er dient integraal en in samenhang naar Bijbelteksten te worden bekeken. Hierbij komen verschillende gezichtspunten aan de orde.</p>	<p>8. Losse aspecten De neiging bestaat heel sterk om een enkel aspect los van andere aspecten te bestuderen. Voorbeeld: Bestuderen van de liefde van God, los van de rechtvaardige en straffende God.</p>
<p>9. Volk Het gaat om het volk Israël (de gemeente) waar heidenen bij zijn ingevoegd door Jezus.</p>	<p>9. Individu Het gaat om het individu. Het individu staat centraal.</p>

Het eerste principe

Het eerste principe "Qal V" khomer

- Dit principe luidt: De vergelijking van twee gelijkaardige zaken waarbij één zaak een grotere waarde/invloed heeft dan de andere. De ene zaak is belangrijker dan de andere.
- Dit principe wordt in de onderstaande tekst toegepast. Het gaat niet om een vergelijking van tegenstellingen zoals: fout en goed of waar en onwaar.

Bij de Hebreeuwse uitleg gaat het in de volgende Bijbeltekst om wat belangrijker is, terwijl de Griekse uitleg gebaseerd is op dualisme. Dus zaken die met elkaar in strijd zijn.

Kolossenzen 2:16-17

*Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten. Deze zaken zijn **een schaduw** van de toekomstige dingen, maar **het lichaam is van Christus**.*

HEBREEUWS	GRIEKS
Het navolgen van Jezus is van groter waarde dan koosjer eten, de feesten en de sabbatten.	Gebruikelijke uitleg is dat Christenen alles mogen eten en de feesten en de sabbatten niet meer moeten houden. De wet is afgeschaft en als gebrekkig terzijde gesteld.
De wet (Thora) wordt dus niet verworpen, maar er wordt aangegeven waar het om gaat.	De meeste Christenen voorzien niet dat het OT en NT een onverbreekelijke eenheid vormen en dat je dus de wet van het oude verbond niet zomaar ter zijde kan stellen.
Dit stemt ook weer overeen met wat Jezus zegt in Math.5:18: <i>"Want, voorwaar, ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is."</i> Paulus reageert hetzelfde als hij zegt dat de wet heilig is.	De context van de brief van Paulus aan de Kolossenzen wordt volledig gemist. Sommige moderne reformatorische theologen zien dit nu in.

B. Associatie en allegorie

In de volgende tekst in Openbaring wordt "de dag des Heeren" genoemd. Vraag is wat er mee bedoeld wordt. De Hebreeuwse uitleg is associatief. De Griekse uitleg meer allegorisch.

HEBREEUWS	GRIEKS
De dag des Heeren is in de Bijbel altijd de dag des oordeels.	De kerkvaders interpretern de uitdrukking "Dag des Heeren" als de zondag. In navolging van hen doen dat ook veel uitleggers van het boek Openbaring. Dat in de Bijbel de dag des Heeren nooit de zondag is, doet voor hen niet ter zake.
Deze tekst geeft dus aan waarover het boek Openbaring gaat.	De zondag heeft geen enkele betekenis in de context van de Openbaring. Het zou dan een loze opmerking zijn.
	Het begrip bazuin duidt in deze uitleg op een heel harde doordringende stem.

Opmerking

Blijkbaar kenden de kerkvaders de Hebreeuwse gedachtegangen niet goed. Ook hadden zij niet door dat ieder woord in de Hebreeuwse tekst, in tegenstelling tot veel Griekse teksten, betekenis heeft.

Uiteindelijk blijft er dan van hun uitleg een soort merkwaardige rommelpot van losse gedachten over.

De Grieken en de Romeinen noemden de zondag 'de dag van de heer' omdat de zon ook als heer werd gezien.

Het gebruik van de kerkvaders om de zondag de dag des Heeren te noemen heeft dus een heidense oorsprong.

C. God Het begrip God in de Bijbel

In het OT en NT komen heel andere woorden voor God voor.

JHWH.

Dit is de eigenaam van de Allerhoogste, de eeuwige (Hij die buiten de tijd staat), de "Ik ben", de Schepper van hemel en aarde, Hij die woont in een ontoegankelijk licht, God de Vader, de Vader van Jezus de Messias en de Vader van de mensen die wederom geboren zijn. Alleen tot Hem mag worden gebeden. JHWH onze God is één/alleen/ongedeeld.

Adonai

Dit is meestal de aanspreektitel van JHWH in het OT. Adonai betekent mijnheer en wordt bijna altijd gebruikt om God mee aan te duiden. Ook Abraham wordt door Saraï aangesproken met Adonai.

EL(ohim).

Dit is de aanduiding van het algemene begrip (ambt van) God. Het heeft vaak betrekking op JHWH en op allen die namens Hem optreden, of namens Hem taken uitvoeren zoals engelen en sommige mensen. Mozes wordt een elohim genoemd. Jezus als de Zoon van God is een elohim. Afgoden worden ook elohim genoemd.

Het Nieuwe Testament.

Curios

Dit is het Griekse woord voor: "heer van aanzien of heer met ondergeschikten". Dit woord wordt in het NT gebruikt voor: JHWH, Jezus de Messias en is een algemene aanspreektitel van een heer.

Theos

Dit is het Griekse woord voor God. Hier wordt in het NT altijd JHWH mee bedoeld.

Uit de tekst is dit altijd duidelijk. Er is één uitzondering: Joh.20:27 "*Thomas antwoordde en zijde tot Hem: Mijn Here en mijn God!*" Thomas verklaart hiermee dat Jezus de Messias is, een elohim, een geestelijk wezen.

Theoi

Dit is het Griekse woord voor goden. Er zijn twee betekenissen:

1. Afgoden (Hand.7:10 en 14:11)
2. Elohim (Joh.10:34-35 en 1Kor.8:5)

Opmerking

De eigen naam JHWH komt in het NT niet voor.

Het Grieks kent ook het begrip elohim niet.

In vertalingen wordt JHWH vertaald met HEERE; Adonai met Heer; God en Jezus ook met Heer, dit is heel verwarrend. Gemakkelijk kan hierdoor God, de Eeuwige en Jezus door elkaar gehaald worden.

D. Monotheïsme en de Drie-eenheid.

De kerkvaders kwamen uit een wereld waar veel goden een plaats hadden. Al in de tweede eeuw ontstond de discussie of Jezus ook God was. Was Jezus van een menselijke of een goddelijke "substantie"?

HEBREEUWS	GRIEKS
<p>Monotheïsme Luister, Israël! JHWH, onze Elohim, JHWH is één (Deut.6:4). Er geldt een strikt monotheïsme. Het begrip “één” is zeker geen samengestelde eenheid. Nergens in de Bijbel wordt het begrip drie-eenheid gebruikt. De uitdrukking: In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest staat slechts één maal in de Bijbel en is zeker niet de oorspronkelijke tekst.</p>	<p>Drie-eenheid God is op te delen in drie onderdelen, drie verschijningsvormen, maar toch één wezen: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Kenmerken voor deze leer zijn: Er is geen hiërarchie; de Vader staat niet boven de Zoon of de Heilige Geest.</p>
<p>Jezus De mens die zich perfect hield aan de wet, de vleesgeworden Thora, voor onze zonden is gestorven en is opgestaan. Hij is de weg tot de Eeuwige. Door Hem kunnen wij een relatie met de Eeuwige krijgen</p>	<p>Zij bestaan alle drie eeuwig in die zin dat zij geen begin of einde hebben, zij zijn dus niet geschapen. Zij zijn alle drie almachtig, alwetend. Deze lering heeft geen Bijbelse grond. Er zijn talrijke teksten in de Bijbel die in tegenspraak</p>
<p>De Heilige Geest Dit is de heerlijkheid en de werkzame kracht op aarde van de Eeuwige. Jezus was vol van de Heilige Geest. Als wederom geboren mensen om de Heilige Geest bidden ontvangen zij die.</p>	<p>Zijn met deze kenmerken. In feite ondergraaft de leer van de drie-eenheid het strikte monotheïsme van de Bijbel.</p>
<p>Bidden Zowel in het Oude als Nieuwe testament staat steeds weer dat je alleen tot de Eeuwige, JHWH, God de Vader mag bidden. Nergens wordt er dan ook tot Jezus of tot de heilige Geest gebeden.</p>	<p>Bidden Uitvloeisel van de leer van de drie-eenheid is dat er tot de Vader, tot Jezus en tot de heilige Geest gebeden wordt. Vooral in evangelische kringen raakt zelfs het bidden tot God de Vader op de achtergrond.</p>

Conclusie

JHWH, de Eeuwige, Hij alleen is God. In de Bijbel gaat het om Hem kennen en dienen.

De leer van de drie-eenheid komt niet in de Bijbel voor

Jezus met logos aanduiden mag niet ontaarden in het overnemen van de Griekse denkwijze.

In de Bijbel duidt het “woord” bijna altijd op de Thora.

E. De mens Betekenis in het Hebreeuws en het Grieks

HEBREEUWS	GRIEKS
<p>1. Uitgangspunt. De mens is een eenheid en bestaat uit stof (materie) van de aarde. De Eeuwige heeft Zijn levensadem (geest=Neshamah) in de mensheid geblazen. Daardoor is de mens tot leven gekomen (een levende ziel geworden).</p>	<p>1. Uitgangspunt. De mens bestaat uit twee verschillende onderdelen: 1. De ziel. 2. Het lichaam. Met de Geest, de ziel en het lichaam neemt de mens deel aan de wereld.</p>
<p>2. Geest – Ruach en Neshamah Het OT kent twee woorden voor geest; Ruach en Neshamah. Ruach: Het wezen van de mens, zijn actieve geest, initiatieven, denken, beweegredenen, aard, karakter, mentale gesteldheid. De Geest</p>	<p>3. Geest – Pneuma Het Grieks kent één woord voor Geest, Pneuma. Pneuma: Levensadem, vitale energie Een onzichtbaar wezen: God, engel, cherub, demon.</p>

<p>“Ruach” is onzichtbaar en kan veranderen in de tijd De geest van God, de heilige Geest, een (boze)geest. Neshamah: Adem van alle levende mensen, het leven van de mens. De geest “Neshamah” is onveranderlijk. God blies de adem in de mensheid (Gen.2:7) Als de mens sterft keert zijn geest “Neshamah” terug naar God. Ook dieren hebben een geest (Neshamah).</p>	
<p>4. Ziel – Nephesh Het Hebreeuwse woord voor ziel is Nephesh. -Adem, levensgeest, de levende ziel, inzicht. Het is de aanduiding voor de zichtbare mens -“ik” als je het wil benadrukken. -Soms ook een aanduiding van de oude zondige mens. De ziel is sterfelijk. De mens is een sterfelijke ziel. Een dode ziel is een lijk.</p>	<p>5. Ziel – Psyché Het Griekse woord voor ziel is Psyché. Verstand, kennis, inzicht, ratio Wil, doorzettingsvermogen, Gevoel, lust, verdriet, geluk. Volgens de Grieken is de ziel onsterfelijk.</p>

Conclusie

In het Christendom wordt van de begrippen: Ruach (geest), Neshamah (geest) en Nephesh (ziel) alleen het begrip Neshamah (levensadem) juist gebruikt. Verder wordt de Griekse betekenis van “ziel” gehanteerd. Van het denken en uitleggen van de Bijbel volgens de Hebreeuwse context is dus heel weinig over.

F. Almachtig.

HEBREEUWS	GRIEKS
<p>God de eeuwige is almachtig, dat wil zeggen Hij is soeverein, altijd in staat uitredding te bieden, komt altijd Zijn beloften na. Hij is de verhevene, de liefderijke. Zou voor de eeuwige iets te wonderlijk zijn?</p>	<p>God bestuurd alles. Hij is onbeperkt in kennis, mogelijkheden, macht en kracht. Nadruk ligt vooral op kracht zonder mededogen.</p>
<p>Je kunt met God onderhandelen zoals Abraham en Mozes dat deden.</p>	<p>Zijn wil staat vast en kan niet veranderen. Je kunt met Hem niet onderhandelen. Hij laat zich niet verbidden.</p>
<p>Bij de schepping heeft God een deel van Zijn macht afgestaan. Hij heeft ruimte gemaakt voor de mens.</p>	<p>Almacht is hier in feite een filosofisch begrip dat in de strikte Grieks filosofische zin niet kan bestaan.</p>
<p>De mens heeft de macht zijn leven in te richten zoals hij dat zelf wil. God kan echter altijd ingrijpen. God heeft de Thora en de Messias Jezus gegeven. De mens kan dus weten hoe God wil dat hij leeft.</p>	<p>Kerkvaders hebben nagedacht over almacht op de Grieks filosofische manier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • God is almachtig en alwetend • Dit impliceert dat de mens zelf geen enkele macht heeft

	<ul style="list-style-type: none"> • Als de mens kiest voor God dan is dit dus schijn, die macht heeft hij niet. • Want God heeft vooraf vastgesteld wie zich wel en niet zal bekeren, de leer van de uitverkiezing.
God is een goede Vader die van Zijn kinderen houdt, geduld heeft, wijs is, ze opvoed, waarschuwt en als dat nodig is straft. Ook kan God van gedachten veranderen en je kunt met Hem onderhandelen.	Alles is dus voorbeschikt. Echter deze conclusie leidde weer tot veel discussies over de eigen verantwoordelijkheid van de mens.

Conclusie:

Door de Griekse filosofie van de kerkvaders is een totaal on-Bijbels Godsbeeld ontstaan dat ook in de reformatie niet is losgelaten.

G. God en de duivel

HEBREEUWS	GRIEKS
God is de eeuwige de Almachtige. Hij bestuurt de hemelen en de aarde. Alles is in Zijn hand.	In het Griekse denken worden dingen graag tegenover elkaar gezet. Het leidt tot zwart/wit denken. Dit denken is ook in de christelijke theologie verzeild geraakt.
God wil dat de mens Hem vrijwillig en van harte dient. Alles is erop gericht dat te bereiken.	God staat tegenover de duivel. God bewerkt het goede en de duivel het kwade.
God toetst de harten om te achterhalen of de mens Hem volkomen toegewijd is. Zo nodig gebruikt Hij hiervoor de duivel en boze geesten.	God en de duivel zijn in een titanen strijd verwickeld. Hiervan zien wij op aarde alle gevolgen.
Als de mens Hem niet dient, is God toch in staat hem Zijn wil op te leggen (o.a. Bileam).	Alle ellende en narigheid komen rechtstreeks van de duivel en alle goede en aangename dingen zijn van God.
De duivel en de boze geesten zijn ongehoorzaam aan God. Toch is God in staat om hen te dwingen Zijn wil uit te voeren voor Zijn plan. O.a. Job).	Consequentie van deze benadering is de leer dat God niet straft. Immers straf betekent ellende en narigheid en die zijn van de duivel en niet van God.
Op de dag des oordeels zal de Eeuwige aan iedere ongehoorzaamheid een einde maken.	Deze wijze van denken leidt ook tot de vraag: als God goed is en almachtig waarom doet Hij dan niets aan de ellende in de wereld.

Conclusie:

Door het Griekse denken heeft het Christendom geen antwoorden meer op vragen van de wereld over goed en kwaad. Het antwoord bijvoorbeeld op de vraag naar het waarom van de Sjoa (Holocaust) staat buitengewoon helder verwoord in Deuteronomium 28 bij de zegen en de vloek. Echter in dit antwoord is geen ruimte voor dualisme tussen God en de duivel en sluit daarom niet aan bij het Griekse Christelijke denken.

H. Tijden en plaatsen

Hebreeuws	Grieks
Vastgezette tijden Vastgestelde tijden zijn door de Eeuwige ingesteld en zijn aan Hem gewijde dagen.	Christelijke dagen In het Griekse denken zijn tijden niet heilig.

<p>Datum, duur en invulling van deze tijden zijn nauwkeurig in de Thora vastgesteld. Jezus en Zijn apostelen hielden deze tijden/feesten. Deze zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sabbatsjaar • Jubeljaar • Nieuwe maan feesten • De feesten van de Eeuwige (Num.23) <p>En die zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sabbat • De voorjaarsfeesten • De najaarsfeesten <p>Deze feesten beelden perfect het heilsplan van de Eeuwige af met de mensheid. De voorjaarsfeesten hebben betrekking op de eerste komst van Jezus de Messias; de najaarsfeesten gaan over Zijn tweede komst.</p>	<p>De door de Eeuwen gegeven vaste tijden werden gemakkelijk vervangen door andere dagen. Deze dagen hebben vaak een heidense oorsprong. Deze dagen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zondag (oorspronkelijk een dag gewijd aan de onoverwinnelijke zon). • Algemene Christelijke feesten: Paasfeest (wordt gevierd op de dag van de godin Astarte), Hemelvaartsdag, pinksterfeest, kerstfeest (wordt gevierd op de dag van de god Mithras). • Bijzondere feestdagen zoals die van de Rooms Katholieke kerk: aller heiligen, aller zielen, naamdagen van heiligen, enz. <p>De diepste reden om af te wijken van de door de Eeuwige vastgezette tijden is een diepe haat tegenover de joden. In 150 na Chr. Werd het paasfeest al gevierd. Polycarpus, een leerling van de apostel Johannes, heeft tevergeefs geprobeerd om dit feest af te schaffen en weer terug te gaan naar Pesach en het feest van de ongezuurde broden.</p>
<p>Heilige plaatsen</p>	<p>Heilige plaatsen</p>
<p>Heilige plaatsen kent de Bijbel niet behalve de tabernakel, de tempel in Jeruzalem en de berg Horeb.</p>	<p>Heilige plaatsen zijn er in overvloed: kerken, kathedralen en plaatsen waar Maria of een heilige is verschenen, het heilige land, etc.</p>

Opmerking:

Waar haalt de Christenheid het idee vandaan om de door God vastgezette tijden niet te houden en daarvoor in de plaatst een heidense tijdsindeling te hanteren.

In Daniël 7:25 wordt beschreven dat Daniël een visioen kreeg waarin hem duidelijk werd gemaakt dat er een koning zou komen die de door de Eeuwige vastgezette tijden en de Thora terzijde zou stellen. Dit is gebeurd onder de regering van Constantijn de Grote (ongeveer 325 na Christus).

I. Gelijkheid versus Hiërarchie

Hebreeuws	Grieks
<p>Er is geen hiërarchie tussen de mensen. Iedereen is voor God gelijk: mannen en vrouwen, rijken en armen, Joden en Grieken, enz.</p>	<p>De Griekse maatschappij en het leger waren sterk hiërarchisch van aard. Ook Plato dacht strikt hiërarchisch. Filosofen staan boven aan, dan priesters en dan het gewone volk en uiteindelijk vrouwen.</p>
<p>Wel zijn er mensen met verschillende functies zoals priesters, levieten, de mensen uit de volk, profeten, leraren, herders enz. Echter dit onderscheid heeft geen betekenis in hiërarchische zin.</p>	<p>Er is een overwaardering voor intellectuele en geestelijke arbeid. Werk met de handen, de ambachtsman wordt ondergewaardeerd.</p>

De enige hiërarchie die de Bijbel kent is: eerst komt God de aller hoogste, dan Jezus en daarna de mensen.	Belangrijk is het positioneel denken. Dat wil zeggen het denken vanuit de vraag waar iemand in de hiërarchie staat.
Het Hebreeuwse principe van genoegdoening betekent: het volmaakte bedekt het onvolmaakte. Vandaar dat Jezus het volmaakte lam van God wordt genoemd die de zonden der wereld wegneemt.	Verschillen in hiërarchie worden tot uitdrukking gebracht in verschil in (ambt)kleding.
	Een consequentie van dit hiërarchisch denken is dat een mens niet iets met een godheid in orde kan maken. Schuld bij een godheid kan alleen door een andere godheid vereffend worden. Vandaar dat Jezus in het Griekse denken wel gelijk aan God moest zijn.

Consequenties

Ongeveer 200 jaar na Christus hebben kerkvaders de hiërarchische indeling van de Griekse maatschappij en het leger toegepast op de kerk. Al snel ontstonden in de vroege kerk hiërarchieën als:

- Paus
- Bisschop
- Priester
- Diaken
- Leek

Ook al heel vroeg in de geschiedenis van de kerk mochten de leken de Bijbel niet lezen en uitleggen.

Dat was iets waar je minimaal priester voor moest zijn.

In de meeste christelijke kerken bestaat er een dergelijke hiërarchie. Hierbij is de lager geplaatste gehoorzaamheid verschuldigd aan de hoger geplaatste. Zelfs een kleine ongehoorzaamheid kon vroeger allerlei verstrekende gevolgen hebben zoals excommunicatie en de dood.

De praktijk van de kerkelijke hiërarchie leidt er toe dat gelovigen geen verantwoording aan God of Jezus afleggen, maar aan de oudste, de voorganger, de priester, de bisschop of de paus. Deze zullen al snel gaan functioneren als middelaars tussen God en de mens.

J. Afsluiting

In de voorgaande alinea's hebben wij in vogelvlucht het verschil gezien tussen Hebreeuws en Grieks denken.

Natuurlijk zijn er nog meer onderwerpen te benoemen die verdienen om verder uitgewerkt te worden.

Het is ons echter duidelijk geworden indien je de omschakeling weet te maken naar de denkwereld van de Hebreeuwse schrijvers, de Bijbel nog meer briljant en consistent boek is.

Moeilijkheid voor ons westerse christenen is dat wij gemakkelijk in denominaties denken. Iedere denominatie heeft wel iets van de Hebreeuwse en iets van de Griekse cultuur en denkwereld. Vooral de Rooms Katholieke kerk en in navolging daarvan de reformatorische en evangelische kerken hebben het evangelie in een Griekse wereld geplaatst. Laten wij daar uit trekken.

Heel veel Joden uit alle delen van de wereld maken aliyah, gaan terug naar Israël.

Laten ook wij aliyah gaan maken, dat wil zeggen terug gaan naar onze Hebreeuwse wortels van het Christendom. Dat zal niet meevallen, je moet vaak een heel oude denk- en belevingswereld achter laten.

Maar het loont de moeite. Wij zijn er van overtuigt dat de groeiende aandacht voor het terug gaan naar Hebreeuwse wortels een werk van de heilige Geest is.

N.a.v. Willem Pluym